

Pani
Karolina Grabowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Morzeszczynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morzeszczynie ul. Kociewska 12, 83-132 Morzeszczyn
Przedmiot kontroli	Poprawność realizacji zadań zleconych gminie przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Okres objęty kontrolą	Okres świadczeniowy trwający: od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	<ul style="list-style-type: none">▪ Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.▪ Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 tej ustawy.▪ Art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Data rozpoczęcia: 19 grudnia 2022 roku Data zakończenia: 20 grudnia 2022 roku
Kierownik Jednostki kontrolowanej	Funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

	w Morzeszczynie od dnia 1 września 2018 roku pełni Pani Karolina Grabowska.
Skład zespołu kontrolującego	Agnieszka Babiarcz – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – kierownik zespołu kontrolnego, Joanna Marszałowicz-Tonia – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – członek zespołu kontrolnego, Beata Wróblewska – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – członek zespołu kontrolnego.

Działając na podstawie art. 47 w związku z art. 46 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej, Zespół kontrolny przekazuje wystąpienie pokontrolne zawierające informacje wstępne, ustalenia szczegółowe (wnioski) i ocenę ogólną kontrolowanej działalności, a także zalecenia i wnioski w celu poprawy realizacji zadania zleconego.

Informacje wstępne:

Kontrola przeprowadzona została w trybie zwykłym i odnotowana w książce kontroli pod numerem 13.

W dniu 14 grudnia 2022 roku przewodniczący Zespołu kontrolnego w odpowiedzi na wcześniej wystosowane pismo odebrał informację dotyczącą liczby wydanych decyzji administracyjnych (raport z listy) przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kontrolowany okres świadczeniowy 2020/2021 – **30**. Zgodnie z założeniami opracowanymi w toku analizy przedkontrolnej **zweryfikowano 25 akt spraw** zakończonych przyznaniem przedmiotowych środków (ustaleniem uprawnień do wypłat). Byli to beneficjenci z listy od numeru 1 – 25 i (odpowiadające założeniom programowym kontroli) **decyzje przyznające:**

- 1) PS.4510.FA.28.20 z dnia 07.10.2020 roku
- 2) PS.4510.FA.11.20 z dnia 07.10.2020 roku
- 3) PS.4510.FA.10.20 z dnia 08.10.2020 roku
- 4) PS.4510.FA.19.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 5) PS.4510.FA.25.20 z dnia 12.10.2020 roku

- 6) PS.4510.FA.24.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 7) PS.4510.FA.23.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 8) PS.4510.FA.14.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 9) PS.4510.FA.16.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 10) PS.4510.FA.9.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 11) PS.4510.FA.7.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 12) PS.4510.FA.12.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 13) PS.4510.FA.18.20 z dnia 12.10.2020 roku
- 14) PS.4510.FA.27.20 z dnia 15.10.2020 roku
- 15) PS.4510.FA.17.20 z dnia 15.10.2020 roku
- 16) PS.4510.FA.6.1.20 z dnia 15.10.2020 roku
- 17) PS.4510.FA.6.20 z dnia 15.10.2020 roku
- 18) PS.4510.FA.22.20 z dnia 16.10.2020 roku
- 19) PS.4510.FA.20.20 z dnia 16.10.2020 roku
- 20) PS.4510.FA.26.20 z dnia 16.10.2020 roku
- 21) PS.4510.FA.30.20 z dnia 21.10.2020 roku
- 22) PS.4510.FA.29.20 z dnia 21.10.2020 roku
- 23) PS.4510.FA.15.20 z dnia 21.10.2020 roku
- 24) PS.4510.FA.8.1.20 z dnia 06.11.2020 roku
- 25) PS.4510.FA.31.20 z dnia 02.12.2020 roku

Wykaz został włączony w akta kontroli.

[akta kontroli, str.193-242]

Ponadto, na podstawie odrębnego raportu oraz rozmowy telefonicznej z pracownikiem realizującym zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, ustalono obecność:

- 22 dłużników alimentacyjnych dla których wójt gminy Morzeszczyn nie był organem właściwym (miejsce zamieszkania poza gminą Morzeszczyn),

- 9 dłużników alimentacyjnych dla których wójt gminy Morzeszczyn był organem właściwym (miejsce zamieszkania na terenie gminy Morzeszczyn).

W związku z powyższym, w odniesieniu do zadań zleconych gminie Morzeszczyn w części ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dotyczącej działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, skontrolowano:

- 4 przypadki, w których dłużnik zamieszkuje poza terenem gminy Morzeszczyn – *działania podejmowane przez OPS ze strony gminy wierzyciela.*

- 8 przypadków, w których dłużnik zamieszkuje na terenie gminy Morzeszczyn, a wierzyciel poza nią – *działania podejmowane przez OPS ze strony gminy dłużnika na wniosek innej gminy.*
- 1 przypadek, w którym dłużnik i wierzyciel zamieszkują na terenie gminy Morzeszczyn – *działania podejmowane przez OPS ze strony gminy wierzyciela i dłużnika.*

Łącznie: **13 akt spraw tj. 13 przypadków osób posiadających zadłużenie z tytułu wypłaconych środków z funduszu alimentacyjnego**, wobec których podjęte zostały działania ustawowe w okresie październik 2020 roku – wrzesień 2021 roku. Sporządzono dowód z kontroli w formie zestawienia podpisanego przez Kierownika GOPS w Morzeszczynie, potwierdzający zakres skontrolowanego materiału.

[akta kontroli, str.62-66]

Ustalenia organizacyjne:

Przed przystąpieniem do zasadniczych czynności kontrolnych, których wynik opisuje niniejsze wystąpienie pokontrolne, członkowie Zespołu kontrolnego okazali Pani Karolinie Grabowskiej legitymacje służbowe oraz pisemne, imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydane przez Wojewodę Pomorskiego (podpisane z upoważnienia przez Kierownika Oddziału Nadzoru i Kontroli Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku) w dniach 13 i 15 grudnia 2022 roku. Zespół kontrolny poinformował stronę o przysługujących jej prawach i obowiązkach (m.in. o obowiązku niezwłocznego przedstawienia żądanych dokumentów, terminowego udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych przedmiotem kontroli, sporządzania niezbędnych kopii, zestawień, jak również o prawie składania oświadczeń, o ile dotyczą one zakresu kontroli). Omówiony został przedmiot, zakres i harmonogram wizytacji.

[akta kontroli, str.61]

W przeprowadzaniu kontroli uczestniczyli: Kierownik Jednostki kontrolowanej oraz Pani Anita Gajewska – *inspektor ds. świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego*, zatrudniona w GOPS w Morzeszczynie od dnia 1 stycznia 2018 roku (początkowo na stanowisku *pomoc administracyjna*). Obowiązki ustawowe na stanowisku inspektora (zgodnie z oświadczeniem sformułowanym przez Kierownika GOPS) realizuje od dnia 1 listopada 2018 roku. W toku przeprowadzanej kontroli (rozmów) ustalono, że dla stanowiska Pani Anity Gajewskiej, w ramach organizacyjnych, nie istniało zastępstwo. Zarówno w kontrolowanym okresie świadczeniowym, jak i w dniu kontroli, w przypadku

nieobecności inspektora, wszelkimi sprawami z zakresu FA zajmował się Kierownik.

[akta kontroli, str.34-35, 56]

Pani Karolina Grabowska – jako Kierownik GOPS od dnia 1 września 2018 roku, została upoważniona przez wójta gminy Morzeszczyn do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji (zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy oraz art. 8b tej ustawy) – *upoważnienie OK.0052.15.2018 z dnia 3 września 2018 roku*. Zakres upoważnienia obejmował również przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, a także poświadczanie za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawianych przez strony na potrzeby prowadzonych postępowań.

Do akt kontroli włączono uwierzytelnioną kserokopię zakresu czynności Pani Karoliny Grabowskiej, zgodnie z którym do zadań Kierownika Ośrodka należało między innymi:

- Organizacja i prowadzenie Ośrodka zgodnie z obowiązującymi przepisami [...].
- Zarządzanie, nadzorowanie i kierowanie pracą GOPS oraz podległych pracowników.
- Załatwianie spraw i wydawanie decyzji z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Współdziałanie / współpraca z instytucjami (organami władzy administracji państwowej, samorządowej, sądami, prokuraturą, policją itd.).

[akta kontroli, str.51-54]

Zespół kontrolny zweryfikował również dokumentację osobową Pani Anity Gajewskiej - *inspektora ds. świadczeń wychowawczych, rodzinnych i funduszu alimentacyjnego*, i dokonał następujących ustaleń:

- Zakres czynności pracownika obejmował między innymi: prowadzenie postępowania i tworzenie projektów decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, dochodzenie roszczeń z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu wypłaconych uprawnionym osobom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, sporządzanie sprawozdań i analiz.
- Pracownik zobowiązany był do: przestrzegania przepisów prawa, wykonywania obowiązków służbowych sumiennie, sprawnie i bezstronnie, zachowania uprzejmości oraz

życzliwości w kontaktach z interesantami, zachowania tajemnicy państwowej i służbowej w zakresie przewidzianym przez prawo.

- Wójt gminy Morzeszczyn upoważnił pracownika do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania (bez wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych) - *upoważnienie OK.0052.6.1.2018 z dnia 2 stycznia 2018 roku*. Zakres upoważnienia obejmował również przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, a także poświadczanie za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawianych przez strony na potrzeby prowadzonych postępowań (na podstawie art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego).

[akta kontroli, str.55-57]

Zespół kontrolny zapoznał się również z *dokumentacją organizacyjną* określającą **ustrój oraz podstawy formalne działania Ośrodka, tryb i organizację jego pracy**. Ustalono, że:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morzeszczynie został powołany na mocy Zarządzenia Nr 1/90 Naczelnika Gminy w Morzeszczynie z dnia 30 marca 1990 roku.
2. W trakcie trwania okresu objętego czynnościami kontrolnymi GOPS w Morzeszczynie funkcjonował w oparciu o statut wprowadzony Uchwałą Nr XIX/115/2012 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 12 września 2012 roku. Do dnia 30 września 2021 roku (koniec okresu świadczeniowego 2020/2021) do statutu wprowadzono jedną zmianę w oparciu o zapisy Uchwały Nr XXXVI/246/2018 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 8 sierpnia 2018 roku.

Zgodnie z treścią statutu, jednym z zasadniczych celów Ośrodka była realizacja zadań własnych i zleconych, zgodnie z zakresem i zasadami ustalonymi w *Ustawie o pomocy społecznej* oraz zadań wynikających z innych ustaw, [...] zadań powierzonych przez gminę Morzeszczyn. W zapisie § 5 statutu, określającego zakres zadań Ośrodka, brakowało odniesienia wprost do realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przy czym pkt 26 wskazywał na wykonywanie czynności wynikających z „innych ustaw” i zadań powierzonych przez wójta gminy.

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz tryb pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morzeszczynie określał regulamin wprowadzony przez Kierownika Jednostki

- Panią Karolinę Grabowską, zarządzeniem Nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 roku. Zgodnie z podstawowymi założeniami / zasadami funkcjonowania Ośrodka:

- Kierownik jednoosobowo zarządzał i kierował jego pracą (nadzorował czynności podległych pracowników). Działalnością Ośrodka podczas nieobecności lub czasowej niemożności wykonywania obowiązków przez Kierownika zajmował się wyznaczony przez niego pracownik.
- Decyzje w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego wydawał Kierownik Ośrodka.
- Kontrolowane zadanie realizował pracownik na jednoosobowym, samodzielny stanowisku pracy (*schemat organizacyjny*).
- Wszyscy pracownicy załatwiający sprawy petentów zobowiązani byli do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, mogących mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego oraz dopełniania starań by strony nie ponosiły szkód z tytułu nieznamośności prawa – obowiązek udzielania zainteresowanym pełnych, niezbędnych wyjaśnień i wskazówek, informowania ich o środkach odwoławczych. Pracownicy zobowiązani byli działać bez zbędnej zwłoki (§ 15 ust. 2 regulaminu).

[akta kontroli, str.36-50]

Stwierdzono, że GOPS w Morzeszczynie posiadał właściwe umocowanie prawne i organizacyjne, podejmował czynności zgodne z zakresem własnych kompetencji, stosował się do nadanego mu upoważnienia i działał w jego granicach.

Nie stwierdzono obecności odstępstw od stanu pożądanego ani nieprawidłowości w zakresie organizacji oraz trybu pracy Jednostki kontrolowanej.

Założenia programowe kontroli dotyczyły sprawdzenia obecności oraz poprawności upoważnienia / upoważnień wydanych przez Organ właściwy do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawianych przez strony na potrzeby prowadzonych postępowań.

Zespół kontrolny ustalił, iż pracownicy GOPS w Morzeszczynie – Kierownik oraz *inspektor ds. świadczeń wychowawczych, rodzinnych i funduszu alimentacyjnego* posiadali takie upoważnienia – o czym mowa powyżej. Upoważnienia posiadały właściwą podstawę prawną.

[akta kontroli, str.53, 57]

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych omówiono z Kierownikiem Ośrodka sposób przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, metody odbioru decyzji administracyjnych wydawanych w przedmiotowym zakresie oraz tryb wypłaty świadczeń. Ustalono, że:

1. Wnioski papierowe na okres świadczeniowy 2020/2021 przyjmowane były w siedzibie GOPS w Morzeszczynie w dniach roboczych w godzinach 7³⁰-15³⁰. Sprawami z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego - przyznawania uprawnień, oraz ściągania dłużników alimentacyjnych, zajmował się Kierownik Ośrodka oraz pracownik merytoryczny - Pani Anita Gajewska.
 2. Informacja elektroniczna o terminach składania wniosków oraz terminach wypłat świadczeń została umieszczona na stronie internetowej Urzędu Gminy Morzeszczyn. Ponadto, w budynku urzędu zostały rozwieszane informacje w postaci tradycyjnej / papierowej. W Banku Spółdzielczym udostępnione zostały dla zainteresowanych wydrukowane harmonogramy (terminarze) wypłat.
 3. Decyzje administracyjne (przyznające) w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dotyczące okresu 2020/2021, zostały doręczone adresatom za pośrednictwem Poczty Polskiej ZPO lub odebrane przez nich osobiście w siedzibie GOPS.
 4. Wypłaty przedmiotowych należności odbywały się w formie przelewów na indywidualne konta bankowe świadczeniobiorców. Wypłaty realizował również Bank Spółdzielczy w Skórczu z filią w Morzeszczynie. Termin wypłat określany był w treści wydawanych decyzji administracyjnych zapisem: *Przyznane świadczenia będą przekazywane na konto osobiste wskazane we wniosku do dnia 28 każdego miesiąca kalendarzowego.*
- Zgodnie z ustaleniem dokonany w dniu kontroli, w okresie świadczeniowym 2020/2021 nie wypłacono żadnych świadczeń rzeczowych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

[akta kontroli, str.32-33]

Na podstawie dowodu z kontroli w postaci *Kart wypłat* ustalono, że wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego (na podstawie wybranej próby 25 decyzji przyznających) odbyła się terminowo, zgodnie z terminami przewidzianymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co obrazuje poniższe zestawienie:

- 1) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.28.20 z dnia 07.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 28.09.2020 r.)

- 2) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.11.20 z dnia 07.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 20.08.2020 r.)
- 3) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.10.20 z dnia 08.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 19.08.2020 r.)
- 4) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.19.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 28.08.2020 r.)
- 5) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.25.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 07.09.2020 r.)
- 6) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.24.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 04.09.2020 r.)
- 7) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.23.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 04.09.2020 r.)
- 8) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.14.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 24.08.2020 r.)
- 9) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.16.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 25.08.2020 r.)
- 10) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.9.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 10.08.2020 r.)
- 11) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.7.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 03.08.2020 r.)
- 12) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.12.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 21.08.2020 r.)
- 13) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.18.20 z dnia 12.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 28.08.2020 r.)
- 14) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.27.20 z dnia 15.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 23.09.2020 r.)
- 15) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.17.20 z dnia 15.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 27.08.2020 r.)
- 16) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.6.1.20 z dnia 15.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 09.09.2020 r.)
- 17) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.6.20 z dnia 15.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.
(wniosek z dnia 03.08.2020 r.)
- 18) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.22.20 z dnia 16.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 03.09.2020 r.)

19) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.20.20 z dnia 16.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 31.08.2020 r.)

20) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.26.20 z dnia 16.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 10.09.2020 r.)

21) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.30.20 z dnia 21.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 02.10.2020 r.)

22) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.29.20 z dnia 21.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 28.09.2020 r.)

23) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.15.20 z dnia 21.10.2020 roku nastąpiła 26.10.2020 r.

(wniosek z dnia 24.08.2020 r.)

24) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.8.1.20 z dnia 06.11.2020 roku nastąpiła 26.11.2020 r.

(wniosek z dnia 26.10.2020 r.)

25) Wypłata do decyzji PS.4510.FA.31.20 z dnia 02.12.2020 roku nastąpiła 23.12.2020 r.

(wniosek z dnia 25.11.2020 r.)

[akta kontroli, str.243-292]

Ustalenia w sprawie podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych:

Badanie dokumentacji dotyczącej postępowań przeprowadzonych w stosunku do 13 dłużników alimentacyjnych wykazało, że GOPS w Morzeszczynie podejmował działania w celu egzekucji kwot świadczeń wypłaconych osobom uprawnionym, jednak z zastrzeżeniami Zespołu kontrolnego, opisanymi poniżej – **ocena pozytywna z nieprawidłowościami**.

Działania ustawowe w przedmiotowym zakresie prowadziła Pani Anita Gajewska - *inspektor ds. świadczeń wychowawczych, rodzinnych i funduszu alimentacyjnego*.

W przypadkach w których wójt gminy Morzeszczyn stanowił wyłącznie organ właściwy wierzyciela (4 przypadki) Kontrolowany:

- Przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu informację o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

Informacje przekazane zostały w terminach:

Dłużnik 1 – 02.04.2021 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 12.10.2020

Dłużnik 2 – 01.04.2021 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 08.10.2020

Dłużnik 3 – 29.01.2021 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 12.10.2020

Dłużnik 4 – 01.04.2021 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 12.10.2020

Z powyższego wynika, że **informację do dłużników alimentacyjnych GOPS przekazywał nieterminowo.** W odniesieniu do kontrolowanej próby ustalono, że we wszystkich przypadkach pisma do dłużników (w przedmiocie nadanych uprawnień i ich zobowiązań finansowych) zostały wystosowane przez Kierownika Ośrodka po upływie dwóch miesięcy, co jest niezgodne ze sposobem / terminem załatwiania spraw określonym w KPA cyt. *Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki* (art. 35 §1) . Kontrolowany działał w sposób opieszale.

Informacje do organów właściwych dłużników o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań dłużników wobec Skarbu Państwa **były przekazywane w treści zawiadomień. Zawiadomienie do OWD obejmowało w swojej treści również wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (łącznie, jednym pismem).**

Dłużnik 1 – zawiadomienie z dnia 02-04-2021 na decyzję z dnia 12.10.2020

Dłużnik 2 – zawiadomienie z dnia 01-04-2021 na decyzję z dnia 08.10.2020

Dłużnik 3 – zawiadomienie z dnia 29-01-2021 na decyzję z dnia 12.10.2020

Dłużnik 4 – zawiadomienie z dnia 01-04-2021 na decyzję z dnia 12.10.2020

- Kierował do komornika decyzje administracyjne w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego niezbędne do przyłączenia się do postępowania egzekucyjnego. Należy jednak zaznaczyć, że sam wniosek (formuła pisma) o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego wraz z kompletem dokumentów (decyzja + harmonogram wypłat miesięcznych) był przekazywany komornikowi jedynie przy pierwszorazowym przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (czyli w przypadku „nowych” spraw tj. na początku prowadzenia egzekucji). W kontrolowanej próbie w 4 / 4 przypadki GOPS nie wysłał wniosku o przyłączenie, ale zachował obowiązek dostarczenia komornikowi decyzji administracyjnej. **Terminarz wypłat miesięcznych nie został przekazany komornikowi w badanych przypadkach**, co jest niezgodne z przepisem art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy, który stanowi, że organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi egzekucyjnemu *informację o rozpoczęciu realizacji decyzji ws. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat tych świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji*. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że kontrolowane decyzje przyznające zawierały informację o dacie wypłaty – do 28 dnia każdego miesiąca dla kont bankowych, natomiast dla wypłat gotówkowych - 26 dnia każdego miesiąca. Jeżeli 26 dzień miesiąca

przypadał w dniach wolnych od pracy dla banku, to wypłata należnych świadczeń dokonywana była dzień wcześniej. Zespół kontrolny powziął uzasadnione wątpliwości w zakresie prawidłowości naliczania należności stanowiących wysokość świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Zgodnie z art. 27 ust. 1a ustawy, odsetki naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Członkowie Zespołu kontrolnego wystosowali do Kierownika Ośrodka zapytanie w jaki sposób (na jakiej podstawie) komornik ustala pierwszy dzień następujący po dniu wypłaty skoro nie otrzymuje miesięcznego terminarza wypłat, a zapis w decyzji administracyjnej wskazuje datę *do 28 dnia każdego miesiąca*.

- *Decyzje administracyjne przekazane zostały w terminach ustalonych na podstawie dat na zwrotkach tj. nadania na poczcie:*

Dłużnik 1 – 04.11.2020 / od doręczenia decyzji przyznającej świadczenie 16.10.2020

Dłużnik 2 – 03.11.2020 / od doręczenia decyzji przyznającej świadczenie 19.10.2020

Dłużnik 3 – 04.11.2020 / od doręczenia decyzji przyznającej świadczenie 19.10.2020

Dłużnik 4 – 30.10.2020 / od doręczenia decyzji przyznającej świadczenie 19.10.2020

Ustalono, że decyzje kierowano do komornika w terminie 1 miesiąca od doręczenia decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Jeżeli chodzi o obowiązek *ostateczności decyzji* przed przekazaniem do organu egzekucyjnego (decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji), **w 1 przypadku OPS przekazał decyzję nieostateczną, a w 3 przypadkach decyzje ostateczne.**

- Każdorazowo kierował wniosek do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec niego (jeśli była nim inna gmina) na podstawie art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy.

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy Kontrolowany przekazywał do *biura informacji gospodarczej* informację gospodarczą o przedmiotowych zobowiązaniach kontrolowanych dłużników alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

[akta kontroli, str.62-64, 296-297]

Kontrolowany nie składał wniosku do organu ścigania zawiadamiającego o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w Kodeksie Karnym – *przestępstwa niealimentacji*.

Zgodnie z art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny *Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1*

lub *1a* *odbywa się z urzędu*. Ściganie przestępstwa niealimentacji odbywa się na wniosek pokrzywdzonego, **organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego** (art. 209 § 2 KK). W świetle powyższych przepisów wniosek za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ww. ustawy należy każdorazowo kierować do Prokuratury po przyznaniu nowego uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w przypadku łącznej wysokości powstałych wskutek uchylania się od obowiązku alimentacyjnego zaległości, stanowiących równowartość więcej niż 3 świadczeń okresowych. Udzielono instruktażu w tej kwestii.

W 1 przypadku wójt gminy Morzeszczyn stanowił zarówno organ właściwy wierzyciela, jak i organ właściwy dłużnika. W wyniku szczegółowej weryfikacji materiału dowodowego ustalono, że **wobec jednego dłużnika alimentacyjnego nie zostały podjęte działania ustawowe mające na celu egzekucję należności (żadne).** Kierownik Ośrodka w złożonych wyjaśnianych argumentował, że niedopełnienie obowiązku wynikało z przeoczenia pracownika zaangażowanego z realizację innych zadań ustawowych (innych świadczeń) – wzmożony okres pracy, oraz z ograniczeń spowodowanych pandemią (zmiana organizacji pracy w GOPS). Jednocześnie dodał, że w kolejnym okresie świadczeniowym postępowanie wobec tego dłużnika zostało przeprowadzone (dłużnik stawiał się na wywiad, decyzja o uznaniu go za uchylającego się od zobowiązań pozostawała w mocy – wydana dnia 09-01-2015 roku). W omawianym przypadku czynności ustawowe jakie podjął GOPS ze strony OWW to:

- przekazanie dnia 30-10-2020 roku komornikowi decyzji przyznającej świadczenia z FA wydanej dnia 12-10-2020 roku (odebrana 19-10-2020),
- przekazanie informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu / zobowiązaniach dłużnika.

Dłużnik nie został poinformowany przez GOPS o przyznaniu osobie uprawnionej prawa do wypłat świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa ani nie został wezwany na wywiad.

W 8 pozostałych przypadkach miejscem zamieszkania dłużnika była gmina Morzeszczyn, która realizowała obowiązki ustawowe jako OWD, mające na celu wyegzekwowanie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, a miejscem zamieszkania wierzyciela była inna gmina.

- W 8 przypadkach Kontrolowany wezwał dłużników celem przeprowadzenia wywiadu

alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy –
wezwania przekazane zostały w terminach:

Dłużnik 1 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 17.09.2020

Dłużnik 2 – 29.04.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 02.12.2020

Dłużnik 3 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 08.06.2021

Dłużnik 4 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 24.02.2021

Dłużnik 5 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 28.09.2020

Dłużnik 6 – 28.08.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 08.09.2020

Dłużnik 7 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 14.09.2020

Dłużnik 8 – 28.06.2021 / od otrzymania wniosku z innej gminy o podjęcie działań 02.10.2020

Ustalono, że wezwania te kierowano nieterminowo (poza 1 przypadkiem zachowania terminu). W sprawie wyjaśnienie pisemne złożył Kierownik Ośrodka. Zgodnie z jego treścią przyczyną nieprawidłowości (opóźnienia) był fakt, iż wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych wpływały w okresie składania przez zainteresowanych wniosków o świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny. Całością postępowania wynikającego z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowała się wówczas Pani Anita Gajewska – inspektor ds. świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na której spoczywał obowiązek zrealizowania szerokiego zakresu pomocy wynikającego z różnych ustaw. Ponadto pracownicy Ośrodka, ze względu na pandemię wirusa COVID-19, byli podzieleni na dwie grupy, z czego jedna z grup pracowała w systemie tygodniowym w domu, co również wpłynęło na terminowość wykonywanych zadań.

Osobami odpowiedzialnymi za zaistnienie nieprawidłowości był Kierownik Jednostki - nadzorujący pracę podległych pracowników, upoważniony przez wójta do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz Pani Anita Gajewska, która nie sporządziła wezwań na wywiad terminowo i nie przekazała przełożonemu do podpisu w celu doręczenia dłużnikowi.

W świetle powyższych ustaleń należy zawsze mieć na uwadze przepis art. 12 Kpa, który stanowi, że organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień,

powinny być załatwiane niezwłocznie. Wezwanie dłużnika na wywiad alimentacyjny nie wymaga wskazanych powyżej czynności. Kierownikowi OPS oraz pracownikowi obsługującemu *funduszu alimentacyjny* udzielono instruktażu (pouczenia) w zakresie usprawnienia działań, polegających na kierowaniu do dłużników wezwań.

- W 2 przypadkach poinformowała komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego i ich efektach, stosownie do art. 3 ust. 7 i art. 6 ustawy (w szczególności przekazywała informacje wynikające z wywiadów oraz oświadczeń majątkowych). Informowała także w tożsamym zakresie organ właściwy wierzyciela.

W kontrolowanej próbie i czasookresie, nie odnotowano przypadku wszczęcia przez GOPS w Morzeszczynie postępowania administracyjnego dotyczącego uznania dłużnika za *uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych*. Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w 6 przypadkach decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (wydana wcześniej, przed kontrolowanym okresem świadczeniowym) pozostawała w mocy w okresie prowadzenia przez Ośrodek działań ustawowych 2020/2021.

[akta kontroli, str. 64-66]

Odnotowano 1 przypadek, w którym dłużnik alimentacyjny posiadał prawo do zasiłku stałego przyznane przez GOPS w Morzeszczynie Na podstawie skontrolowanej dokumentacji i wyjaśnienia złożonego przez Kierownika ustalono, że Kontrolowany nie zobowiązał wobec powyższego tego dłużnika do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy, pomimo wskazania w orzeczeniu zapisu o możliwości zatrudnienia w warunkach pracy chronionej. Ustalono, że przy poprzednich okresach świadczeniowych dłużnik był zgłaszany do Urzędu Pracy. Kierownik wyjaśnił: *W okresie kontrolowanym wobec dłużnika*

zostało przeprowadzone postępowanie celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik stawiał się na wywiad. W wyniku wywiadu ustalono, że posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu choroby narządu wzroku, orzeczenie miało charakter stały. Oświadczył, iż utrzymuje się z zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłku stałego wypłacanych przez GOPS w Morzeszczynie. We wcześniejszych okresach świadczeniowych również stawiał się na wywiady alimentacyjne i był zobowiązany do zarejestrowania się do urzędu pracy. Z tego obowiązku wywiązał się, jednak we wszystkich przypadkach został zarejestrowany jako osoba poszukująca pracy. Ze względu na to, iż posiadał zasiłek stały nie mógł być uznany za osobę bezrobotną tylko za osobę poszukującą

pracy. W kontrolowanym okresie dłużnik nie został zobowiązany do zarejestrowania w urzędzie pracy. Oświadczył, iż nie może podjąć pracy ze względu na pogarszający się stan zdrowia. Dłużnik zmarł 26.02.2022 roku.

Stanowisko Wojewody w tej sprawie określa, iż osoba pobierająca zasiłek stały ma prawo zarejestrować się w Urzędzie Pracy i podjąć zatrudnienie zgodnie ze wskazaniami do pracy na specjalnie dostosowanym stanowisku. W świetle zapisu art. 5 ust. 2 ustawy pkt 1 (brak zatrudnienia = brak możliwości wywiązania się dłużnika z zobowiązań) Kontrolowany winien dochować należytej staranności w tym zakresie i każdorazowo zobowiązywać osoby z prawem do zasiłku stałego oraz właściwą adnotacją na orzeczeniu do rejestracji w UP jako „poszukujące pracy”. Udzielono instruktażu w tym zakresie.

[akta kontroli, str.67-68]

Podsumowanie:

W działalności Jednostki kontrolowanej, w przedstawionym wyżej zakresie, **stwierdzono nieprawidłowości.**

Zgodnie z art. 27 ust. 3, 3a, 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (w brzmieniu obowiązującym od 18 września 2015 r.), należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, o których mowa w ust. 3, przyłącza się do tego postępowania. Z przepisów ustawy wynika, że do wniosku (który jest konieczny każdorazowo po wydaniu decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego) o wszczęcie lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego organ właściwy wierzyciela dołącza: ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz informację o rozpoczęciu realizacji tej decyzji i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji. Mając na względzie regulacje postępowania egzekucyjnego, sam fakt doręczenia komornikowi decyzji przyznającej świadczenie, nie oznacza automatycznie przyłączenia się do egzekucji w rozumieniu art. 27 ust. 3a ww. ustawy. Celem przyłączenia się do egzekucji, należy złożyć do komornika stosowny wniosek o przyłączenie, załączając do niego decyzję przyznającą świadczenie oraz oświadczenie o rozpoczęciu wypłaty świadczeń, ze wskazaniem kwoty już dokonanych wypłat. Innymi słowy przyłączenie się do egzekucji jest możliwe dopiero po

pierwszej wypłacie (za pierwszy miesiąc), bo dopiero wówczas powstaje wierzytelność ośrodka pomocy społecznej.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowości w zakresie przekazywania komornikowi danych i informacji niezbędnych do podjęcia działań mających na celu egzekucję należności: brak wniosków, brak terminarza wypłat, był *inspektor ds. świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego* oraz Kierownik Ośrodka jako jego zwierzchnik służbowy. Z rozmowy z ww. pracownikiem merytorycznym, podjętej podczas czynności kontrolnych, oraz w oparciu o złożone przez Kierownika wyjaśnienie, wynika, że przyczyną nieprawidłowości była *rutyna oraz przekonanie o poprawności przyjętych rozwiązań organizacyjnych (pracy).*

Kontrolowany został pouczony o konieczności dochowania należytej dbałości w zakresie przekazywania komornikowi decyzji przyznających świadczenia z FA - ostatecznych. Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, egzekucja należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego musi być prowadzona na podstawie ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z FA, w przeciwnym razie skutkiem przekazania komornikowi decyzji przed upływem 14 dni od doręczenia, może stać się przedwczesne rozpoczęcie postępowania egzekucyjnego albo (w przypadku odwołania strony od decyzji i zmiany jej rozstrzygnięcia) zmiana zasadniczych podstaw prowadzonej egzekucji świadczeń, w tym kolejności zaspokajania roszczeń.

Pozostałe nieprawidłowości:

- Brak sporządzania przez GOPS wniosków / zawiadomień do organu ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 1 i 1a KK, w związku z obowiązkiem zawartym w Kodeksie Karnym (o czym mowa powyżej) oraz Kodeksie postępowania karnego - art. 304 § 1 *Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję [...]*
- Nieterminowe kierowanie do dłużnika i organu właściwego dłużnika informacji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań dłużników wobec Skarbu Państwa.
- Nieterminowe wzywanie dłużników alimentacyjnych na wywiad alimentacyjny i w celu złożenia oświadczenia majątkowego.

Zastrzeżenia dotyczące postępowania Kontrolowanego w przypadku posiadania przez dłużnika prawa do zasiłku stałego mają charakter informacyjny w świetle formułowanych ocen

i wniosków, oraz służą usprawnieniu funkcjonowania jednostki (kwalifikacja – uchybienie).

Ustalenia w sprawie prowadzenia postępowań administracyjnych z wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Działania prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morzeszczynie na rzecz osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych ocenione zostały pod względem kryteriów: *legalności i rzetelności*. Zgodnie z wytycznymi do kontroli prowadzonej w administracji rządowej *legalność* należy rozumieć najogólniej jako zgodność czynności Kontrolowanego z obowiązującymi przepisami prawa, *rzetelność* natomiast jako wypełnianie obowiązków z należytą starannością, sumiennie i we właściwym czasie.

W poszczególnych kontrolowanych obszarach, w oparciu o przedłożoną dokumentację oraz rozmowy z pracownikami Ośrodka, sformułowano następujące oceny częściowe:

Ocena pozytywna w zakresie *zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego* – działanie legalne i rzetelne:

Zespół kontrolny ocenił, iż świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalone na okres od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku zostały przyznane zasadnie. Kontrolowany działał w ramach obowiązującego stanu prawnego, ściśle stosował się do wytycznych zawartych w wiążących przepisach prawa. Należy dodać, że pracownik prowadzący sprawy z obszaru FA podjął wszystkie niezbędne (wymagane) działania na rzecz rzetelnego, dokładnego zbadania spraw oraz właściwego ustalenia uprawnień. Całość podejmowanych działań przez GOPS w Morzeszczynie w kwestii dysponowania środkami z budżetu państwa w celu wsparcia osób uprawnionych do alimentów, nie budziła zastrzeżeń. Ustalono, że wszystkie rodziny spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie, w związku z czym kwoty świadczeń z funduszu wypłacone zostały należnie. Okres pobierania należności ustalony został prawidłowo, podobnie jak miesięczna wysokość w świetle kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Wszystkie postępowania administracyjne wszczęte zostały *na wniosek strony*.

Ocena pozytywna w zakresie *przyjmowania wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego* – działanie legalne i rzetelne:

Kontrolowany przyjął wnioski poprawne, zawierające pełen zakres informacji określony w przepisach. Analiza wypełnionych druków udowodniła, że w poszczególnych częściach

wniosków nie zabrało wymaganych, istotnych danych. Wnioski nie wykazały braków formalnych. Opatrzono zostały stosownym numerem ewidencyjnym, datą wpływu – datą przyjęcia do rozpatrzenia, podpisem osobistym pracownika odbierającego komplet dokumentów, a także pieczęcią z nazwą organu realizującego wypłatę świadczeń. Ze skontrolowanej dokumentacji wynika, że wnioski były pełne, kompletne, podpisane / potwierdzone przez wnioskodawców w wymaganych częściach. Pracownik GOPS w Morzeszczynie instruował zainteresowanych i udzielał im wskazówek w celu prawidłowego wypełnienia wniosku.

Druk wniosku obowiązujący, zgodny z publikacją resortową.

Brak nieprawidłowości.

[akta kontroli, str.168-192]

Ocena pozytywna w zakresie *kompletowania załączników do wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego* – działanie legalne i rzetelne:

Kierownik GOPS w Morzeszczynie oświadczył, że w trakcie prowadzenia postępowań administracyjnych pracownik odpowiadający za realizację kontrolowanego zadania *fundusz alimentacyjny* weryfikuje na bieżąco dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin w oparciu o funkcjonalność systemu zewnętrznego Emp@tia udostępnianego przez system dziedzinowy. Korzysta z bazy PESEL, ZUS, KRUS, NFZ, Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, Centralnej Bazy Beneficjentów, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Edukacji Narodowej. W indywidualnych sprawach dokonuje weryfikacji w systemach: CWU, EKSMOoN, CEIDG, SIOMEN. Wydruki odpowiedzi elektronicznych z zasady drukowane były do akt kontroli.

W kontrolowanej dokumentacji ustalono obecność wymaganego załącznika do wniosku o ustalenie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – *oświadczenia wnioskodawcy o osobach zobowiązanych do alimentacji, miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej*. Kontrolowany nie powodował nieprawidłowości w zakresie, w jakim konieczne było zgromadzenie w aktach spraw odpowiedniego zakresu informacji. Badana zawartość 25 teczek nie wykazała braków formalnych. Przedłożony podczas kontroli materiał w sposób czytelny obrazował istotne dla rozstrzygnięcia fakty oraz okoliczności. Stwierdzono obecność:

- zaświadczeń i oświadczeń wskazujących na wysokość dochodów członków rodzin,
- dokumentów związanych z utratą i uzyskaniem dochodów,
- informacji o bezskuteczności egzekucji alimentów oraz o wysokości przekazanych wierzycielom świadczeń alimentacyjnych w roku poprzedzającym okres świadczeniowy,
- odpisów orzeczeń sądu w sprawie alimentów (podlegających wykonaniu),

- zaświadczeń ze szkół oraz innych instytucji,
- pism korespondencyjnych z innymi instytucjami oraz organami realizującymi wypłaty świadczeń,
- wszystkich innych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia spraw dokumentów potwierdzających sytuację dochodową, rodzinną, zawodową itd.

Z powyższego wynika, że skontrolowany zakres akt był kompletny i stanowił materialnoprawną podstawę do wypłaty środków z funduszu alimentacyjnego.

Forma zgromadzonych załączników do wniosków była poprawna – przyjmowane kserokopie dokumentów były uwierzytelniane w drodze poświadczenia *za zgodność z oryginałem*. W weryfikowanych aktach spraw znajdowały się niezbędne oryginały zaświadczeń i oświadczeń określonych w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

Należy nadmienić, że sposób, w jaki Kontrolowany zgromadził i przechowywał dokumentację, umożliwił członkom Zespołu kontrolnego sprawne podjęcie czynności sprawdzających, ułatwił identyfikację dokumentów, analizę materiału dowodowego, ocenę przebiegu poszczególnych spraw, a także sformułowanie wniosków i dokonanie ogólnej / ostatecznej oceny kontrolowanej działalności Ośrodka. Dokumentacja była czytelna i uporządkowana.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

[akta kontroli, str.30-31]

Ocena pozytywna z uchybieniem w zakresie wydawania decyzji administracyjnych – działanie legalne i nierzetelne:

Kontrolowane decyzje administracyjne zachowały poprawną formę tzn. że zawierały wymagany katalog elementów wymienionych w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego i wydane zostały przez osobę upoważnioną.

W podstawie prawnej decyzji GOPS powoływał się na wszystkie konieczne akty prawne tj.: Kodeks Postępowania Administracyjnego, ustawę z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, rozporządzenie wykonawcze do ustawy, upoważnienie organu właściwego do wydawania decyzji administracyjnych w przedmiotowym zakresie.

Z formalnego punktu widzenia nie stwierdzono odstępstw. Jednak ze względu na poprawność w rozumieniu hierarchii aktów prawnych należałoby uszeregować kolejność ich powoływania tak jak podano powyżej.

W zapisie nagłówka decyzji (adresata) brakowało zapisu *przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej*. W rozstrzygnięciu decyzji GOPS przyznawał prawo do świadczeń z funduszu

alimentacyjnego wnioskodawcy – matce lub ojcu, poprzez zapis cyt. „orzekam przyznać Pani / Panu [...] świadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną”, co jest sprzeczne z zapisem art. 9 ustawy. Wskazany przepis precyzyjnie określa stronę nabywającą uprawnienia do wypłaty środków, wynikające z przeprowadzonego postępowania administracyjnego. Jest nią osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna – małoletnie dziecko reprezentowane przez przedstawiciela ustawowego (rodzica) lub opiekuna prawnego, albo pełnoletnia osoba uprawniona.

W decyzjach, które GOPS wydaje w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, należałoby doprecyzować stronę postępowania (zachować poprawność sentencji, która wyraża wolę Organu) i ująć w treści decyzji zapis *przedstawiciel ustawowy* – przynajmniej w nagłówku.

Decyzje posiadały poprawne uzasadnienie.

W treści pouczenia wszystkich kontrolowanych decyzji odnaleziono informację o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

[akta kontroli, str.193-242]

Ocena pozytywna w zakresie *terminowości wydawania decyzji administracyjnych* – działanie legalne i rzetelne:

Działalność GOPS w Morzeszczynie w zakresie terminowości załatwiania spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego oceniono pozytywnie z uwagi na:

- sumienne i we właściwym czasie przeprowadzanie postępowań administracyjnych przez pracownika, w tym przygotowywanie projektów decyzji,
- podejmowanie przez osobę upoważnioną (Kierownika Jednostki kontrolowanej) rozstrzygnięć w terminie określonym przez ustawę, co oznacza, że wszystkie kontrolowane decyzje zostały wydane z zachowaniem terminu określonego w treści art. 20.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena pozytywna w zakresie *organizacji pracy* – działanie legalne i rzetelne:

Wnioski opisano w części wystąpienia pokontrolnego *Ustalenia organizacyjne*.

Nie stwierdzono nieprawidłowości ani innych odstępstw od stanu pożądanego. Organizacja pracy w Ośrodku nie wymaga zmian. Brak wskazań do podjęcia działań uprawniających jego

funkcjonowanie.	
Stwierdzone nieprawidłowości	W zakresie podejmowanych przez Jednostkę działań wobec dłużników alimentacyjnych.
Ocena kontrolowanej działalności	Wykonywanie całości zadań w kontrolowanym zakresie oceniono <u>pozytywnie z nieprawidłowościami.</u>
Zalecenia i wnioski:	
<p>W związku z powyższymi ustaleniami, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 224), zalecam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Terminowe przekazywanie dłużnikowi alimentacyjnemu informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informacji o wysokości jego zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego. ▪ Terminowe podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w tym terminowe wzywanie ich na wywiad alimentacyjny. ▪ Kierowanie do komorników wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego każdorazowo - po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wraz z ostateczną decyzją administracyjną, informacją o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminarzem wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. ▪ Systematyczne zobowiązanie osób z prawem do zasiłku stałego oraz właściwą adnotacją na orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności do rejestracji w Urzędzie Pracy przynajmniej jako „poszukujące pracy”. ▪ Składanie wniosków do organu ścigania zawiadamiających o podejrzeniu / możliwości popełnienia przestępstwa określonego w Kodeksie Karnym – <i>przestępstwa niealimentacji.</i> <p>Proszę o przedstawienie na piśmie w terminie 14 dni od daty niniejszego dokumentu informacji o sposobie wykorzystania powyższych uwag i wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania.</p>	

Pouczenie:

Zgodnie z zapisami art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich

/- kwalifikowany podpis elektroniczny-/

